

28.6.2018

EOAK/1219/2018

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Saksin

Esittelijä: Esittelijäneuvos Ulla-Maija Lindström

EU-OIKEUDEN VASTAISUUS AJONEUVOVERONLIPUN LÄHETTÄMISESSÄ

1 ASIAN VIREILLE TULO

Ratkaisin 28.2.2018 tekemälläni päätöksellä kantelun (EOAK//1547/2017), jossa arvosteltiin Liikenteen turvallisuusviraston menettelyä ajoneuvoverolipun lähettämiseksi. Virasto ei ollut lähettänyt kantelijalle tämän Portugalissa sijaitsevaan osoitteeseen verolippua, minkä vuoksi kantelijan ajoneuvot olivat maksun laiminlyönnin johdosta käyttökiellossa. Liikenteen turvallisuusviraston antoi selvityksen, jonka mukaan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen (893/2007) 12 §:n mukaan ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan rekisteröidystä ajoneuvosta sekä ajoneuvosta, jota ei muusta syystä enää käytetä liikenteessä Suomessa, on tehtävä liikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus. Saman asetuksen 9 §:n mukaan, jos Suomessa käytössä olevan ajoneuvon omistaja asuu ulkomailla, ajoneuvolle on ilmoitettava ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija. Viraston selvityksessä kerrottiin, että se on pyrkinyt ohjeistamaan ulkomailla asuvia omistajia solmimaan e-laskusopimuksen, koska ajoneuvoverolipun lähettämistä e-laskun ei ole sidottu ajoneuvoliikennerekisteriin merkittyyn osoitteeseen. Tällöin rekisteri-ilmoituksen laiminlyönti ei estä verolipun lähettämistä.

Ratkaisussani en pitänyt oikeustilaa tyydyttävänä. Totesin, että asiassa ei esitetty perusteluja sille, miksi ulkomailla ja tässä tapauksessa Euroopan unionin alueella asuvan ajoneuvon omistajan on ilmoitettava ajoneuvolle ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija. Vaatimus rekisteri-ilmoituksen tekemisestä Suomessa asuvasta verovelvollisesta näyttää vielä perusteettomammalta, kun ilmoituksen tekemiseltä voidaan välttyä viraston ilmoittamalla tavalla tekemällä e-laskusopimus, jolloin verolipun lähettäminen ei ole sidottu rekisteriin merkittyyn osoitteeseen. Lisäksi asiassa tuli ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklassa turvattu henkilöiden vapaa liikkuvuus.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 4 §:n mukaan oikeusasiamies voi ottaa laillisuusvalvontaansa kuuluvan asian käsiteltäväkseen myös omasta aloitteestaan. Ratkaisussani todetuista syistä päätin ottaa omana aloitteenani tukittavaksi asetuksen määräyksen tämän rekisterimerkinnän tekemisestä.

2 SELVITYS

Pyysin liikenne- ja viestintäministeriölle lähettämälläni selvitys- ja lausuntopyyntöillä 19.3.2018 arvioita seuraavilla perusteilla.

Asiassa tulisi erityisesti arvioida valtioneuvoston ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen (893/2007) 9 §:n määräystä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikloissa turvattujen oikeuksien kannalta. Viittasin EU-oikeuden tulkinnasta esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun (KHO: 2016:60), jossa se on todennut, että SEUT 21 artiklan henkilöiden vapaan liikkuvuuden oikeuden voidaan katsoa tarkoittavan sitä, että Suomen verolainsäädännössä ei voida asettaa Suomessa asuvan henkilön Suomessa sijaitsevaan vapaa-ajan asuntoon teettämää työtä edullisempaan asemaan kuin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan asuntoon teettämää työtä. Ratkaisun (KHO: 2015:31) mukaan perintö- ja lahjaveroain vaatimusta siitä, että ulkomainen vero hyvitetään vain Suomessa asuvalle henkilölle, oli unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa pidettävä pääomien vapaata liikkuvuutta koskevan SEUT 63 artiklan 1 kohdan vastaisena. Korkein hallinto-oikeus totesi, että säännöksen esitöistäkään ei ilmene sellaisia yleistä etua koskevia pakottavia syitä, joilla pääomien vapaan liikkuvuuden rajoittaminen voitaisiin oikeuttaa.

Lisäksi pyysin ottamaan huomioon asian arvioinnissa ratkaisussani todetut seuraavat seikat. Kun Liikenteen turvallisuusvirasto lähettää ajoneuvoverolipun vain rekisteriin merkitylle verovelvolliselle, viraston ulkomailla asuvat asiakkaat voivat säännöksistä tietämättään saattaa ajoneuvonsa veron maksun laiminlyönnistä johtuvaan ajoneuvon käyttökiellon vaaraan. Liikenteen turvallisuusvirasto ilmoitti, että se oli pyrkinyt ohjeistamaan ulkomailla asuvia ajoneuvon omistajia solmimaan e-laskusopimuksen. Ratkaisussani totesin, että asiassa ei esitetty selvitystä siitä, miten virasto oli toteuttanut neuvonta- ja ohjausvelvollisuuttaan eikä ohjetta tai neuvoa ollut löydettävissä viraston verkkosivuilta. Pidin tätä viraston laiminlyöntiä lainvastaisena.

Liikenteen turvallisuusviraston selvityksessä 17.4.2018 todettiin seuraavaa.

Ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen (893/2007) 9 S:n 3 momentin mukaan, jos Suomessa käytössä olevan ajoneuvon omistaja asuu ulkomailla, ajoneuvolle on ilmoitettava ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija. Saman asetuksen 12 S:n mukaan ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan rekisteröidystä ajoneuvosta sekä ajoneuvosta, jota ei muusta syystä enää käytetä liikenteessä Suomessa, on tehtävä liikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus. Ajoneuvolain (1090/2002) 66 c §:n mukaan liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvoverolain 4 a §:n mukaan ajoneuvoveroa ei kanneta ajoneuvosta, joka on poistettu liikennekäytöstä ajoneuvolain 66 c §:n mukaisesti.

Näin ollen ajoneuvolle ilmoitettava ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija, mikäli ajoneuvon omistaja asuu ulkomailla ja ajoneuvoa käytetään Suomessa. Mikäli ajoneuvoa ei käytetä liikenteessä Suomessa, on tehtävä liikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus. Rekisteri-ilmoituksen voi tehdä Trafín sähköisessä asiointipalvelussa vuorokauden ympäri. Ilmoituksia otetaan vastaan myös rekisteröintitoimitoimipaikoilla niiden aukioloaikoina.

Ajoneuvoverolain 21 §:n mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto lähettää verolipun, muun ilmoituksen ja päätöksen ajoneuvorekisteriin merkityllä osoitteella. Jos on syytä olettaa, että vastaanottajan osoite voi olla virheellinen, asiakirja voidaan lähettää todisteellisena tiedoksi antona.

Rekisteri-ilmoitus on siten myös veroilmoitus veroon vaikuttavien seikkojen osalta ja verotus toimitetaan asiakkaan ilmoitusten mukaisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto ylläpitää ajoneuvoliikennerekisteriä ja kantaa ajoneuvoveron ajoneuvoverolain mukaisesti rekisteriin tehtyjen merkintöjen perusteella.

Trafi on kehottanut virastoon yhteydessä olleita ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneitä omistajia täyttämään velvollisuutensa. Samassa yhteydessä omistajille on kerrottu mahdollisuudesta solmia e-laskusopimus, koska ajoneuvoverolipun lähettämistä e-laskuna ei ole sidottu ajoneuvoliikennerekisteriin merkittyyn osoitteeseen eikä paperilaskuun. Trafín tavoitteena on edistää e-laskusopimusten käyttöä, jotta veronkantokustannukset pienenevät ja postitusongelmilta vältyttäisiin. Ohjetta rekisteröintivaatimuksen kiertämiseen ei siis säännöksen yksiselitteisyydestä johtuen ole voinut suoranaisesti antaa, mutta verkkolaskua on suositeltu muistakin syistä. E-laskusopimusta yleisesti koskeva ohjeistus ja tiedotteet ovat nähtävillä Trafín nettisivuilla.

Rekisteröintiasetuksen 9 §:n 3 momentin vaatimuksen taustalla on Trafín käsityksen mukaan osittain kansainvälisen perinnän vaikeus, joka on helpottunut keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin (2010/24/EU) myötä. Näin ollen vaatimukselle ei ole juurikaan ajoneuvoveron perintään liittyviä perusteita.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (EUVL C 326/57 25.10.2012) (SEUT) 21 artiklan mukaan jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrätystä tai sen soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu.

Ajoneuvolain 64 §:n mukaan moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja ja haltija ovat velvollisia ilmoittamaan ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja niiden muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistoa koskevat tiedot rekisteriin, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä.

Ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 2 §:n 18) kohdan mukaan haltijalla tarkoitetaan muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä kuin omistajaa, jolle ajoneuvon pääasiallinen käyttö on siirtynyt tai jonka käyttöön ajoneuvo on yli 30 päivän ajaksi luovutettu sopimuksen perusteella.

Ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 9 §:n 3 momentin vaatimus lähtee siitä oletuksesta, että mikäli ajoneuvon omistaja asuu vakituisesti ulkomailla ja ajoneuvoa käytetään Suomessa, on käyttäjä todennäköisesti joku muu kuin omistaja. Tällöin vaatimusta voidaan perustella mm. liikenteen valvontaan, pysäköintivalvontaan ja

vakuuttamiseen liittyvillä syillä. Säännös ei ainakaan lähtökohtaisesti aseta ulkomailla asuvia omistajia eriarvoiseen asemaan tai rajoita vapaata liikkuvuutta, sillä myös Suomessa asuvat omistajat ovat velvollisia ilmoittamaan ajoneuvon haltijatiedoissa tapahtuneet muutokset ajoneuvoliikennerekisteriin ja koska ilmoituksen voi tehdä sähköisesti. Ongelmallisia ovat ne tapaukset, joissa ajoneuvon omistaja on laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuuden ja käyttää ajoneuvoa itse Suomessa. Tällöin velvollisuus näyttäytyy perusteettomana. Tapauksia on tullut Trafin tietoon noin yksi vuodessa.

Esitetyn selvityksen perusteella Trafi katsoo, ettei ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 9 §:n 3 momentti lähtökohtaisesti rajoita SEUT 21 artiklassa turvattua vapaata liikkuvuutta. Trafi ehdottaa kuitenkin kyseistä säännöstä kumottavaksi tarpeettomana.

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunnossa 8.5.2018 todettiin seuraavaa.

Valtioneuvoston ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen (893/2007) 9 §:n arviointia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikloissa turvattujen oikeuksien kannalta

Valtioneuvoston ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 9 §:n 3 momentin mukaan, jos Suomessa käytössä olevan ajoneuvon omistaja asuu ulkomailla, ajoneuvolle on ilmoitettava ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklan mukaan jokaisella unionin kansalaisella on oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella, jollei perussopimuksissa määrätyistä tai sen soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyistä rajoituksista ja ehdoista muuta johdu.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on todennut, ettei nykyinen oikeustila, jossa ulkomailla asuvan ajoneuvon omistajan on ilmoitettava ajoneuvolle ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija, ole tyydyttävä.

Liikenteen turvallisuusvirasto on ministeriölle toimitetussa selvityksessä todennut rekisteröintiasetuksen 9 §:n 3 momentin taustalla olleen osittain kansainvälisen perinnän vaikeus, mikä on kuitenkin sittemmin helpottunut unionin lainsäädännön kehityttyä. Siten 9 §:n 3 momentin vaatimukselle ei olisi juurikaan enää ajoneuvoveron perintään liittyviä perusteita. Virasto on kuitenkin katsonut vaatimuksen voivan olla perusteltu mm. liikenteen valvontaan, pysäköintivalvontaan ja vakuuttamiseen liittyvillä syillä, eikä säännös lähtökohtaisesti sen mukaan rajoita vapaata liikkuvuutta. Virasto on kuitenkin ehdottanut, että kyseinen säännös kumottaisiin tarpeettomana.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy viraston ehdotukseen asiassa ja ryhtyy toimenpiteisiin ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 9 §:n 3 momentin kumoamiseksi. Säännös edellyttää sellaisten hallintaoikeudellisten järjestelyjen toteuttamisen ajoneuvon omistajan ja autoa hallitsevan välillä, joita ei vaadita Suomessa asuvilta ajoneuvon omistajilta. Syrjimättömyyden vaatimus huomioon ottaen ulkomailla asuvalle ajoneuvon omistajalle ei tulisi asettaa ulkomailla asumisen perusteella verolipun lähettämisen edellytykseksi ajoneuvon hallinnan siirtämistä toiselle henkilölle. Kyseinen vaatimus saattaa estää henkilöiden vapaan liikkumisen tehokkaan toteutumisen. Liikenne- ja viestintäministeriö on yhteydessä valtionvarainministeriöön (ajoneuvovero) ja oikeusministeriöön (autokiinnitys) ennen asetusmuutoksen antamista.

Liikenteen turvallisuusviraston menettelyn arviointia neuvonta- ja ohjausvelvollisuuden noudattamisen osalta

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ratkaisussaan pitänyt Liikenteen turvallisuusviraston toimintaa lainvastaisena, kun virasto ei ole osoittanut, miten se toteuttaa neuvonta- ja ohjausvelvollisuutta asiassa. Asiaa koskevaa ohjetta tai neuvoa ole ollut löydettävissä viraston verkkosivuilta.

Liikenteen turvallisuusvirasto on selvityksessään todennut, että se on kehottanut virastoon yhteydessä olleita ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneitä omistajia täyttämään velvollisuutensa ja samassa yhteydessä suositellut verkkolaskua. Selvityksestä ilmenee, ettei ohjetta rekisteröintivaatimuksen kiertämiseen ole säännöksen yksiselitteisyydestä johtuen voitu suoranaisesti antaa, mutta verkkolaskua on suositeltu muistakin syistä. Virasto on todennut myös, että e-laskutussopimusta yleisesti koskeva ohjeistus ja tiedotteet ovat nähtävillä Liikenteen turvallisuusviraston nettisivuilta.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulkinnan mukaan tapauksessa kehotuksen velvollisuuksien täyttämistä ja suosituksen verkkolaskun käytöstä ovat saaneet vain ne ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöneet omistajat, jotka ovat olleet yhteydessä virastoon. Tiedon saanti on siten vaatinut ajoneuvon omistajan aktiivisia toimia. Lisäksi viraston sivulta löytyvä e-laskutussopimusta koskeva ohjeistus on yleisluonteista, eikä yksilöi e-laskutussopimuksen tekemisen merkitystä nimenomaan ulkomailla asuvien omistajien kannalta.

Hallintolain 2 luku velvoittaa viranomaisen antamaan asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa. Viranomaisen tulee lisäksi tiedottaa toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista. Ajoneuvoverolain 58 §:n 1 momentin mukaan, ellei veroa tai sen eräännyttä osaa ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä.

Ajoneuvoverolain 21 §:n (1317/2011) mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto lähettää verolipun ajoneuvorekisteriin merkityllä osoitteella. Kyseisessä pykälässä ei ole poikkeamismahdollisuutta silloin, kun ilmoitusvelvollisuus on laiminlyöty siten, että ajoneuvolle ei ole ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 9 §:n 3 momentin mukaisesti ilmoitettu ajoneuvoa käyttävää Suomessa asuvaa haltijaa.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen näkemykseen siitä, että Liikenteen turvallisuusvirastolla on ollut asiassa korostettu palvelu- ja neuvontavelvollisuus veronmaksun laiminlyönnin seuraamuksien vuoksi. Neuvontavelvollisuus olisi täyttynyt, mikäli virasto olisi lähettänyt omistajalle muistutuksen haltijan ilmoittamisesta ajoneuvolle.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo siten, että vaikka Liikenteen turvallisuusvirasto on toiminut ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen mukaisesti, se ei ole asian luonteen huomioon ottaen täyttänyt sille kuuluvia palvelun asianmukaisuuden ja neuvontavelvollisuuden vaatimuksia.

Tästä syystä liikenne- ja viestintäministeriö edellyttää, että Liikenteen turvallisuusvirasto kehittää neuvontaansa siten, että ulkomailla asuvia verovelvollisia ohjattaisiin ja neuvottaisiin asiassa aktiivisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi esimerkiksi tuottaa internetsivuilleen yleiset ohjeet siitä, miten ulkomaille muutettaessa tulisi toimia.

3 RATKAISU

Olin ratkaisussani 28.2.2018 (EOAK/1547/2017) todettujen seikkojen johdosta ottanut omana aloitteena tutkittavaksi ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 9 §:n 3 momentin määräyksen asianmukaisuuden erityisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklassa määrätyn henkilöiden vapaan liikkuvuuden vaatimuksen kannalta. Olin ratkaisussani todennut muun ohella seuraavaa.

Ajoneuvoverotus perustuu ajoneuvoliikennerekisterin tietoihin. Veroa kannetaan rekisteriin merkityistä ajoneuvoista. Ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen mukaan, ajoneuvosta, jota ei käytettä liikenteessä on tehtävä liikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus. Asetuksen mukaan, jos Suomessa käytössä olevan ajoneuvon omistaja asuu ulkomailla, ajoneuvolle on ilmoitettava ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija.

Ajoneuvoverolain mukaan Liikenteen turvallisuusvirasto lähettää verolipun rekisteriin merkittyyn osoitteeseen. Edelleen lain mukaan, jos verovelvollinen ei ole saanut verolippua, hänen on pyydettävä sitä virastolta siten, että veron voi suorittaa eräpäivänä. Ajoneuvoverolain mukaan, jos veroa tai sen eräännyttä osaa ei ole suoritettu määräajassa, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä. Käyttökielto päättyy, kun maksuunpantu vero on suoritettu kokonaan.

Liikenteen turvallisuusviraston tuolloin antaman selvityksen mukaan se ei postittanut Portugalissa asuvalle kantelijalle verolippua, koska ajoneuvolla pitäisi olla ilmoitettuna Suomessa asuva verovelvollinen, mutta tätä tietoa ei ollut käytettävissä. Viraston mukaan rekisteri-ilmoituksen tekemistä ei voida pitää vapaata liikkuvuutta rajoittavana, koska ilmoitukset voidaan hoitaa sähköisesti ympäri vuorokauden viraston sähköisissä palveluissa. Viraston mukaan se on pyrkinyt ohjeistamaan ulkomailla asuvia solmimaan e-laskusopimuksen, koska e-laskun lähettäminen ei ole sidottu ajoneuvoliikennerekisteriin merkittyyn osoitteeseen. Tällöin rekisteri-ilmoituksen laiminlyönti ei estä verolipun lähettämistä.

Liikenteen turvallisuusviraston menettely on sinänsä perustunut ajoneuvoverolain ja ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen oikeusohjeisiin. En pitänyt oikeustilaa tyydyttävänä. Käsitykseni mukaan asiassa ei esitetty perusteluja sille, miksi ulkomailla asuvan ajoneuvon omistajan on ilmoitettava ajoneuvolle ajoneuvoa käyttävä Suomessa asuva haltija. Vaatimus rekisteri-ilmoituksen tekemisestä Suomessa asuvasta verovelvollisesta näyttäytyy vielä perusteettomammalta, kun ilmoituksen tekemiseltä voidaan välttyä viraston ilmoittamalla tavalla tekemällä e-laskusopimus, jolloin verolipun lähettäminen ei ole sidottu rekisteriin merkittyyn osoitteeseen.

Lisäksi asiassa tuli ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklassa määrätty henkilöiden vapaan liikkuvuuden vaatimus. Selvitys- ja lausuntopyyntöissä olin viitannut EU-oikeuden tulokannasta siinä selostettuihin korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuihin.

Käsitykseni ajoneuvoveron maksun laiminlyöntiin liittyvä merkittävä hallinnollinen seuraamus eli ajoneuvon käyttökielto huomioon ottaen, Liikenteen turvallisuusvirastolla on korostettu palvelu- ja neuvontavelvollisuus neuvoa ja ohjata asiakkaitaan siten, että nämä eivät tahattomasti säännöksistä tietämättään saattaisi ajoneuvoaan käyttökiellon vaaraan. Kun asiakirjojen perusteella ei ole esitetty selvitystä siitä, miten virasto on toteuttanut tätä neuvonta- ja ohjausvelvollisuuttaan eikä tällaista ohjetta tai neuvoa ollut löydettävissä viraston verkkosivuilta, se on käsitykseni mukaan laiminlyönyt sille kuuluvat palvelun asianmukaisuuden ja neuvontavelvollisuuden vaatimukset. Ottaen huomioon ajoneuvoverotuksessa verovelvolliselle asetetut seuraamukset veronmaksun laiminlyönnistä pidin tätä viraston laiminlyöntiä lainvastaisena.

Liikenne- ja viestintäministeriö on tämän omana aloitteena tutkittavaksi ottamani asian johdosta antamassaan lausunnossa ilmoittanut, että se ryhtyy toimenpiteisiin ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun asetuksen 9 §:n 3 momentin kumoamiseksi. Ministeriön mukaan säännös edellyttää sellaisten hallintaoikeudellisten järjestelyjen toteuttamisen ajoneuvon omistajan ja autoa hallitsevan välillä, joita ei vaadita Suomessa asuvilta ajoneuvon omistajilta. Syrjimättömyyden vaatimus huomioon ottaen ulkomailla asuvalle ajoneuvon omistajalle ei tulisi asettaa ulkomailla asumisen perusteella verolipun lähettämisen edellytykseksi ajoneuvon hallinnan siirtämistä toiselle henkilölle. Kyseinen vaatimus saattaa estää henkilöiden vapaan liikkumisen tehokkaan toteutumisen. Liikenne- ja viestintäministeriö ilmoitti, että se on yhteydessä valtionvarainministeriöön (ajoneuvovero) ja oikeusministeriöön (autokiinnitys) ennen asetusmuutoksen antamista.

Niin ikään liikenne- ja viestintäministeriö yhtyi näkemykseeni siitä, että Liikenteen turvallisuusvirastolla on ollut asiassa korostettu palvelu- ja neuvontavelvollisuus veronmaksun laiminlyönnin seuraamuksien vuoksi. Neuvontavelvollisuus olisi täyttynyt, mikäli virasto olisi lähettänyt omistajalle muistutuksen haltijan ilmoittamisesta ajoneuville. Liikenne- ja viestintäministeriö edellyttää, että Liikenteen turvallisuusvirasto kehittää neuvontaansa siten, että ulkomailla asuvia verovelvollisia ohjattaisiin ja neuvottaisiin asiassa aktiivisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto voisi esimerkiksi tuottaa internetsivuilleen yleiset ohjeet siitä, miten ulkomaille muutettaessa tulisi toimia.

Perustuslain 68 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvostossa on tarvittava määrä ministeriöitä. Kukin ministeriö vastaa toimialallaan valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmistelusta ja hallinnon asianmukaisesta toiminnasta.

Liikenne- ja viestintäministeriö ilmoittaa ryhtyvänsä epätyytyttävänä pitämäni oikeustilan korjaamiseen. Lisäksi se on edellyttänyt, että Liikenteen turvallisuusvirasto kehittää neuvontaansa siten, että ulkomailla asuvat verovelvolliset saavat riittävää ohjausta ajoneuvoveron maksamisessa. Käsitykseni mukaan näillä korjaavilla toimenpiteillä ministeriö turvaa hallintonsa asianmukaista toimintaa.

4 TOIMENPITEET

Saatan käsitykseni liikenne- ja viestintäministeriön ilmoittamien korjaavien toimenpiteiden asianmukaisuudesta sen tietoon. Pyydän ministeriötä ilmoittamaan minulle 31.12.2018 mennessä, millä tavoin nämä toimenpiteet ovat edenneet.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Liikenne- ja viestintäministeriölle.